

СЛУЖБА

НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Текушта сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни издавања бр. 1032-Т-220, за огласи 1032-Т-221.

Среда, 4 мај

БЕЛГРАД

БРОЈ 19

ГОД. XI

бр. 9 — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продажно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

190.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАБРЗУВАЊЕ НА ПРОЦЕСНАТА ПОСТАПКА ПРЕД РЕДОВНИТЕ СУДОВИ

Врз основа на чл. 71 точ. 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за забрзување на процесната постапка пред редовните судови, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 23 април 1955 година.

ПР бр. 10

25 април 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател

на Сојузната народна скупштина,
Моша Пијаде, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЗАБРЗУВАЊЕ НА ПРОЦЕСНАТА ПОСТАПКА ПРЕД РЕДОВНИТЕ СУДОВИ

Надлежност на судијата поединец

Член 1

Се установува надлежност на судијата поединец на околинскиот суд за споровите во имотноправните барања ако вредноста на спорниот предмет не преминува 50.000 динари, како и за споровите поради смекавање на поседот.

Судијата поединец на околинскиот суд ги решава и сите вонпроцесни и извршни предмети од надлежноста на околинскиот суд.

Приготвување на главната расправа

Член 2

Кога за судење во прв степен е надлежен совет на околинскиот или окружниот суд, претседателот на советот пред да ја закаже главната расправа ќе ги изврши потребните приготвувања како би можела главната расправа да се заврши на едно срсчиште.

Приготвувањата ги опфаќаат претходното испитување на тужбата, доставувањето на тужбата за одговор на тужениот и одржувањето на приготвителното срсчиште.

Судијата поединец на околинскиот суд ги има сите овластувања на претседателот на советот, освен овластувањата за закажување на приготвителното срсчиште.

Член 3

При претходното испитување на тужбата претседателот на советот е овластен: неразбирливата и непотполната тужба да му ја враќа на тужителот заради исправање и дополнување; да ја отфрла тужбата во која е поставено барање чиешто расправање не спаѓа во судска надлежност; да ја испитува надлежноста на судот и да донесува решенија за ненадлежност и по правосилноста на овие решенија да ја доставува тужбата на надле-

жниот суд; да наредува отстранување на недостатоците, што се однесуваат за способноста на тужителот и на тужениот да бидат странки во процесот, за застапништвото на деловно неспособната странка; за овластувањето на застапникот да го започне процесот кога за започнувањето е потребно одделно овластување.

Ако тужителот кому што е вратена тужбата заради исправање или дополнување не постапи по барањето на судот, или ако не бидат отстранети недостатоците што се однесуваат за способноста на тужителот или на тужениот да бидат странки во процесот, за застапништвото на деловно неспособната странка или за овластувањето на застапникот да го започне процесот, кога е потребно такво овластување, претседателот на советот ќе ја отфрли тужбата.

Донесувањето на решенијата по прашањата од претходниот став претседателот на советот може да го одложи до примањето на одговорот на тужбата или до сослушувањето на странките на приготвителното срсчиште.

Член 4

Откога ќе ја испита тужбата, претседателот на советот ќе закаже приготвително срсчиште, а може веднаш да определи срсчиште за главната расправа, ако со оглед на наводите во тужбата и со оглед на природата на спорот смета дека не треба да се одржи приготвително срсчиште.

Пред да го закаже приготвителното срсчиште претседателот на советот може да побара од тужениот да поднесе одговор на тужбата, ако поради сложеноста на спорот или поради поголемиот број на барања поставени во тужбата би било целесобразно тужениот да се изјасни писмено за наводите во тужбата. Одговор на тужбата се поднесува во срокот што ќе го определи претседателот на советот, но срокот не може да биде подолг од 15 дена од денот на доставувањето на тужбата.

Ако тужениот поднесе одговор на тужбата, претседателот на советот ќе оцени дали со оглед на предлозите и наводите на странките е потребно да се закаже приготвително срсчиште или може веднаш да се закаже главна расправа.

Ако тужениот во определениот срок не поднесе одговор на тужбата, претседателот на советот ќе закаже приготвително срсчиште.

Тужениот може да одговори писмено на тужбата иако судот не му го наложил тоа.

Член 5

На приготвителното срсчиште претходно се расправаат прашањата што се однесуваат за пречките за натамошниот тек на постапката, било што претседателот на советот го одложил решавањето на овие прашања, било што се тие започнати на приготвителното срсчиште.

На ова срсчиште особено ќе се расправува дали решавањето по тужбеното барање спаѓа во судска надлежност и дали се југословенските судови надлежни за решавање; дали судот пред којшто е започнат процесот е предметно и месно надлежен; дали по истото барање веќе тече процес или предметот е правосилно пресуден; дали тужителот и тужениот имаат способност да бидат странки во постапката, дали деловно неспособната странка има законски застапник, дали застапникот има одделно

овластување за водење на процесот кога е такво овластување потребно и дали се полномоштјата редни; дали постои правен интерес на тужителот за подигање на тужба за утврдување.

Член 6

Во текот на приготвувањето на главната расправа претседателот на советот решава за стапувањето на претходникот во процесот и за споредното мешање во процесот, за осигурувањето на доказите, за преправањето на тужбата, за прекиниот и мирувањето на постапката, за соединувањето на процесите, за определувањето на судските срокови и за нивното продолжување, за определувањето на сročишта и за нивното одлагање, за положување на аванс од страна на странката на име трошоци за извршување одделни дејствија во постапката, за враќањето во поранешна состојба поради пропуштање на срок или сročиште, за доставувањето на судски писмена, за времените мерки за осигурување, за редноста на полномоштјата, за поставањето на времен застаник на деловно неспособната странка чиешто живеалиште е непознато, за ослободувањето на странката од плаќањето на трошоците за постапката како и за сите прашања што се однесуваат за управувањето со постапката.

Решение за овие прашања претседателот на советот донесува врз основа на наводите во тужбата или во одговорот на тужбата, или по сослушувањето на странките на приготвителното сročиште.

Член 7

По сите прашања за кои решава претседателот на советот можат на приготвителното сročиште да се изведат докази, ако е тоа потребно.

Член 8

Ако тужениот на приготвителното сročиште го признае целосно или деломично тужбеното барање, претседателот на советот ќе донесе по предлог од тужителот пресуда со која се усвојува тужбеното барање (пресуда врз основа на признаије).

Претседателот на советот нема да ја донесе оваа пресуда ако треба да се применат прописи што мораат да се применат без оглед на спогодбата на странките.

Во случај на сомнение да ли постојат вакви околности претседателот на советот ќе го одложи донесувањето на оваа пресуда до определениот срок и ќе прибере потребни обавести од странките или државните органи.

Член 9

Кога ќе најде дека не постојат пречки за натамошно водење на постапката, претседателот на советот, откако ќе ги сослуша странките за тужбеното барање и за другите предлози, ќе реши кои сведоци односно вешти лица ќе се поканат на главната расправа и кои други докази ќе се прибават.

За тоа кои од овие докази ќе се изведат решава советот на главната расправа.

Ако претседателот на советот не ги усвои предлозите од странките да се поканат некои сведоци, странките можат да ги погортат своите предлози на главната расправа.

Кога ќе определи определени сведоци да се поканат на главната расправа, претседателот на советот ќе им нареди на странките да положат определен износ на име трошоци за сведоците или ќе земе изјава од странките дека тие самите ќе ги приведат сведоците на судот.

Ако претседателот на советот смета дека некои спорни факти е потребно да се утврдат со вешти лица, а ниедна од странките не се противи да се изврши вештачењето, претседателот на советот ќе ги именува вештите лица, ќе реши за барањата за изземање на вештите лица и ќе ја покани едната или двете странки да положат потребен износ за трошоците на вештите лица.

Претседателот на советот ќе ги извести именуваниите вешти лица за предметот што треба да се разгледа и ќе ги повика до главната расправа да го приготват својот наод и мислење писмено или усно.

Ако е потребно, претседателот на советот може, во согласност со странките, да изврши увид во судот. Во поглед на поканувањето на вештите лица на увидот ќе се применат одредбите од ст. 5 на овој член.

Член 10

Приготвителното сročиште може да се одложи од истите причини поради кои може да се одложи секое друго сročиште.

Ако на приготвителното сročиште не дојде тужителот, или ако не дојде тужениот а не се исполнети услови за изрекување на пресуда поради изостанок, претседателот на советот ќе земе изјава од присутната странка за наводите на тужбата и за другите приговори. Со оглед на природата и важноста на изнесените приговори и наводи претседателот на советот ќе реши дали е потребно да се одложи приготвителното сročиште.

Ако двете странки не дојдат на приготвителното сročиште настанува мирување на постапката.

Член 11

На приготвителното сročиште претседателот на советот, по правило, им го соопштува на присутните странки дејот и часот кога ќе се одржи главната расправа. Ова соопштување важи како покана за главната расправа.

Пресуда поради изостанок

Член 12

Кога тужениот не дојде на приготвителното сročиште до неговото заклучување или ако дојде на сročиштето но не сака да се впушти во расправување или се оддалечи од сročиштето а не го оспори тужбеното барање, претседателот на советот ќе донесе пресуда со која се усвојува тужбеното барање (пресуда поради изостанок) ако се исполнети следниве услови.

1) ако постои доказ дека тужениот бил редно поканет;

2) ако тужителот предложи да се донесе пресуда поради изостанок;

3) ако не постојат причини за отфрлување на тужбата;

4) ако тужениот не го оспорил тужбеното барање;

5) ако основаноста на тужбеното барање произлегува од фактите цитирани во тужбата;

6) ако фактите врз кои се заснова тужбеното барање не се во спротивност со доказите што ги поднесол самиот тужител или со фактите што се општопознати;

7) ако не постојат општопознати околности од кои произлегува дека тужениот го спречиле оправдани причини да дојде на приготвителното сročиште.

Претседателот на советот нема да донесе пресуда поради изостанок и кога се исполнети условите од претходниот став ако треба да примени прописи кои мораат да се применат без оглед на спогодбата на странките.

Во случајот од претходниот став, претседателот на советот ќе го одложи донесувањето на пресудата поради изостанок ако е потребно претходно да прибави известување од странките или од државните органи заради оценка дали може да се донесе таква пресуда.

Донесувањето на пресуда поради изостанок може да се одложи и во случајот ако нема докази дека тужениот е редно поканет, а несомнено е дека покана за приготвителното сročиште му е упатена. Во тој случај претседателот на советот ќе определи срок, кој не може да биде подолг од триесет дена за доставување во земјава односно подолг од три месеци за доставување во странство, за да се извиди дали тужениот е редно поканет, и ако во тој срок се утврди дека тужениот е редно поканет претседателот на советот ќе донесе пресуда поради изостанок, а во спротивно ќе закаже ново приготвително сročиште.

Против решението на судот со кое се одбива предлогот на тужителот за да се донесе пресуда поради изостанок, не е позволена одделна жалба.

Кога приготвителното срочиште не било закажано (чл. 4 ст. 1) или кога за судењето е надлежен судија поединец, последиците на изостанокот настапуваат ако тужениот не дојде на првото срочиште определено за главната расправа.

Член 13

Против пресудата поради изостанок тужениот може да изјави жалба, а може да подаде молба за враќање во поранешна состојба поради оправдани причини што го спречиле да дојде на срочиштето на кое е донесена пресуда поради изостанок.

Издавање платен налог

Член 14

Кога тужбеното барање се однесува до стасаното побарување во пари, а тоа побарување се докажува со веродостојна исправа што е приложена кон тужбата, судот ќе му наложи на тужениот да го исполни тужбеното барање (платен налог).

Како веродостојни исправи во смисла на овој закон ќе се сметаат особено:

- 1) јавните исправи;
- 2) приватните исправи на кои потписот на обврзникот го заверил органот надлежен за заверка;
- 3) мениците или чековите со протест и со повратни сметки ако се тие потребни за засновање на барањето;
- 4) изводите од заверените деловни книги;
- 5) исправите кои според одделните прописи имаат значење на јавни исправи.

Решението за издавање платен налог го донесува претседателот на советот без да се одржи срочиште.

Платен налог може да се издаде иако тужителот во тужбата не предложил да се издаде платен налог.

Член 15

Кога тужбеното барање се однесува до стасано побарување во пари кое не го преминува износот од 10.000 динари, судот по предлог од тужителот ќе издаде платен налог против тужениот и кога кон тужбата не се приложени веродостојните исправи, ако во тужбата е изнесена основата и висината на долгувањето и ако се означени доказите врз основа на кои може да се утврди вистинитоста на тужбените наводи.

Платниот налог од претходниот став може да се издаде само против главниот должник.

Член 16

Платниот налог се издава во форма на одделно решение кое се доставува на странките.

Во решението мора да биде означено дека платниот налог ќе остане во сила, ако тужениот во определените срок не поднесе приговори. Решението содржи и поука за тужениот дека може против платниот налог да подаде приговори во определен срок.

На тужениот со ова решение му се доставува и примерок од тужбата со прилозите.

Кога судот го одбие предлогот за издавање платен налог ќе ја продолжи редовната постапка по тужбата.

Против решението со кое се одбива предлогот за издавање платен налог не е позволена жалба.

Член 17

Платниот налог тужениот може да го побива само со приговор.

Приговорите се поднесуваат во срок од петнаесет дена, а во меничните и чековните спорови во срок од три дена по доставувањето на платниот налог.

Ако приговорите се навремено поднесени, претседателот на советот ќе оцени дали е потребно да се закаже приготвително срочиште или може веднаш да се определи срочиште за главната распра-

ва, после што ќе се реши дали платниот налог останува во сила или се укинува. На овие срочишта ќе се расправува како за приговорите што се изјавени во рокот од ст. 2 на овој член така и за новите приговори изнесени на тие срочишта.

Предни и завршни одредби

Член 18

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, процесите што се во тек, а за кои според овој закон е надлежен судија поединец на околинскиот суд, ќе му се предадат на тој судија.

Ако постапката се продолжува пред судијата поединец кој во истиот предмет порано бил претседател на советот, доказите по правило нема повторно да се изведуваат.

Член 19

Приготвително срочиште нема да се закажува ако е веќе определено срочиште за главната расправа.

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

191.

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА НАСЛЕДСТВА И ЗА ДАНОКОТ НА ПОДАРОЦИ

Врз основа на чл. 71 точ. 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за данокот на наследство и за данокот на подароци, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 23 април 1955 година и на седницата на Соборот на производителите од 23 април 1955 година.

ПР бр. 11

25 април 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. о.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Моша Пијаде, с. р.

ЗАКОН

ЗА ДАНОКОТ НА НАСЛЕДСТВА И ЗА ДАНОКОТ НА ПОДАРОЦИ

1. Општи одредби

Член 1

Данок на наследство и данок на подароци плаќаат, во случаите предвидени со овој закон, физички и приватни правни лица кога се здобиваат со имот врз основа на наследство или подароци.

Одредбите од овој закон што се однесуваат за приватно-правните лица се применуваат и за странските држави и на странските јавно-правни лица.

Член 2

Данок на наследство се плаќа и на имот здобиен со легат, во случаите во кои данок на наследство се плаќа за таков имот здобиен врз основа на наследство.

Член 3

Одредбите од овој закон ќе се применуваат и кога предокот при животот го раздели својот имот меѓу своите потомци и другите лица кои во тој момент би биле негови наследници. Во тој случај примателите на имотот плаќаат данок на подароци според одредбите од овој закон.

При делбата на имот меѓу лица кои се сосопственици на имотот што се дели се плаќа данок на подароци на оној дел од имотот што ќе го примат одделните сосопственици повеќе отколку што им припаѓа според нивното сосопственичко право.

Член 4

Одредбите од овој закон што се однесуваат за југословенските државјани се однесуваат и за југословенските приватни правни лица, ако со овој закон и со други прописи не е определено поинаку.

II. Даночен обврзник и предмет на данокот

Член 5

Државјанин на Федеративна Народна Република Југославија плаќа данок на наследства и данок на подароци ако наследи или прими на подарок на територијата на Федеративна Народна Република Југославија:

1. повеќе од два поголеми стана или повеќе од три помали стана во зградата што е вклучена во станбена заедница;

2. повеќе згради што не се вклучени во станбена заедница или повеќе делови од такви згради, ако во сите тие згради наследил или примил на подарок вкупно повеќе од два поголеми стана или повеќе од три помали стана;

3. повеќе од една просторија за деловни цели со помошни простории во деловна или во станбена зграда.

Место два поголеми или три помали стана или една деловна просторија со помошни простории на кои според претходниот став не се плаќа данок на наследства и данок на подароци, Сојузниот извршен совет може да ја пропише и големината на корисната површина на душмето на станбените и деловните простории до која нема да се плаќаат тие даноци. Во тој случај определената големина на корисната површина на душмето на станбените и деловните простории со помошните простории ќе се смета според одредбите од овој закон како два поголеми или три помали стана или една деловна просторија со помошни простории.

Член 6

Ако државјанин на Федеративна Народна Република Југославија наследи од еден или од повеќе оставители или прими на подарок од еден или од повеќе дарители предмети што се поброени во членот 5 од овој закон, плаќа данок на наследства или данок на подароци на сите оние предмети од тој член што надминуваат два поголеми стана или три помали стана или една деловна просторија со помошни простории.

Ако државјанин на Федеративна Народна Република Југославија и пред примањето на наследство или подароците имал зграда или делови од зграда, плаќа данок на наследства или данок на подароци на оние наследени или на подарок примени згради или делови од згради кои со дотогашната негова зграда односно деловите од зградата надминуваат два поголеми стана или три помали стана или една деловна просторија со помошни простории.

Член 7

Земјиштето под зградата и дворот до петстотини квадратни метра се смета, во смисла на одредбите од овој закон, како составен дел од зградата.

Член 8

Освен во случаите од чл. 5 до 7 од овој закон, државјанинот на Федеративна Народна Република Југославија не плаќа данок на наследства ниту данок на подароци на другиот неподвижен имот, како ниту на подвижниот имот.

Член 9

Странски државјанин и странско правно лице плаќа данок на наследства и данок на подароци на смот неподвижен и подвижен имот со кој се здобило врз основа на наследство или подароци на територијата на Федеративна Народна Република Југославија, ако државјанинот на Федеративна Народна Република Југославија и југословенските правни лица плаќаат сличен данок или такса на имотот со кој се здобиле врз основа на наследство или подароци во државата на тој странски државјанин односно странско правно лице. Во овој случај стран-

ските државјани и странските правни лица не се ослободуваат од плаќањето на данок на наследства и на данок на подароци ниту на два поголеми или три помали стана или на една деловна просторија со помошни простории.

Член 10

Се овластува Сојузниот извршен совет да може да донесе прописи за ослободување на странските државјани од југословенско потекло и нивните непосредни наследници од плаќањето на данок на наследства и на данок на подароци на имотот што е здобие на територијата на Федеративна Народна Република Југославија ако тој имот е здобие со средства што се внесени од странство или ако е во прашање имот што го имал оставителот односно дарителот додека бил југословенски државјанин.

Член 11

Државјанинот на Федеративна Народна Република Југославија како и странски државјани што се постојано настанети на територијата на Федеративна Народна Република Југославија, југословенските приватни правни лица, странските и меѓународните правни лица што се наоѓаат на територијата на Федеративна Народна Република Југославија плаќаат данок на наследства и данок на подароци на смот имот со кој се здобиле во странство врз основа на наследство или подароци, ако сличен данок или такса не се плаќа во странската држава во која се здобиле со тој имот и ако го внесат во Федеративна Народна Република Југославија тој имот или неговата вредност.

Даночните норми, начинот на утврдување на даночните основи, на облогот и на наплатата на данокот и ослободувањето од данокот според претходниот став ги определува Сојузниот извршен совет со одделни прописи. До донесувањето на тие прописи нема да се наплатува данокот според претходниот став.

Член 12

Ако се откаже наследник од наследството а не гозначи лицето во чија корист се откажува, данокот на наследства го плаќа лицето на кое му припаднало наследството, и тоа според нормата што му одговара на степенот на роднинството меѓу него и оставителот.

Ако наследникот го отстапи наследството во корист на определено лице кое поради откажувањето на наследникот би дошло до наследството и да не го отстапил наследникот наследството во негова корист, данокот на наследство го плаќа тоа лице.

Ако наследникот го отстапи наследството во корист на определено лице кое не би дошло до наследство да не го отстапил наследникот наследство во негова корист, наследникот што го отстапил наследството плаќа данок на наследства, а лицето во чија корист го отстапил наследството плаќа данок на подароци.

Член 13

Данок на наследства и данок на подароци не се плаќаат:

1. ако даночниот обврзник наследениот или на подарок примениот предмет од чл. 5 до 7 на овој закон при животот му го подари на лице кое во времето на подарувањето би било негов најблизок наследник или еден од најблиските наследници. Во тој случај најблискиот наследник што го примил подарокот ќе плати данок на наследства ако го ступи подарениот му предмет, освен ако при животот му го подари на својот најблизок наследник или на еден од најблиските наследници;

2. ако даночниот обврзник пред уплатата на данокот се откаже од наследството во корист на политичко-територијална единица, нејзина установа, стопанска, задружна или општествена организација или здружение или ако примениот подарок и' го подари на некоја од тие единици, установи или организации. Данокот што е платен пред откажувањето од наследството или пред подарувањето на подарокот не се враќа.

Член 14

Данок на наследство и данок на подароци не се плаќаат:

1. ако вредноста на имотот што ќе го наследат во текот на една календарска година еден наследник од еден оставител, или што ќе го прими еден примател на подарок од еден дарител, а за кој настапила обврска за плаќање на данок според одредбите од овој закон, не ја надминува вредноста од 60.000 динари;

2. на плодоползувањето;

3. на штедните влогови и на интересите по тие влогови; на осигурувањата на животот за случај на смрт или доживување, и на осигурените ренти; на правата врз основа на патенти и слични права; на авторските права; на фамилијарните пензии и на сличните примања;

4. на подароците што им се даваат на странските држави или на странските организации за хумани или социјални цели;

5. на подароците што им ги дава Федеративна Народна Република Југославија на странските држави за потребите на нивните претставништва;

6. на подароците што им се даваат на организациите или на специјализираните агенции на Организацијата на Обединетите нации;

7. на надоместокот за имот што е експроприран според Основниот закон за експропријацијата и на надоместокот за имот кој според други прописи е одземен од сопственикот.

Ослободувањето на странските државјани и на странските држави и организации од плаќањето на данок на наследство и на данок на подароци според точ. 1 до 4 од претходниот став се условува со взаемна постапка на странската држава спрема државјаните на Федеративна Народна Република Југославија односно спрема Федеративна Народна Република Југославија и југословенските организации.

Сојузниот Државен секретар за работи на општата управа и за буџет може да ослободи приватно правно лице од данок на наследство и од данок на подароци ако тоа приватно правно лице наследство или подарокот го предопредели за хумани или други општополесни цели.

III. Настапување на даночната обврска

Член 15

Даночна обврска за данок на наследство настапува во моментот кога на наследникот му е предадено судското решение за врачување на наследство, а даночна обврска за данок на подароци настапува во моментот кога примателот на подарок го примил подарокот.

Даночна обврска преминува во обврска за плаќање на данок на наследство и данок на подароци:

1. ако наследникот или примателот на подарок го отуѓи наследениот односно на подарок примениот предмет од чл. 5 до 7 на овој закон, обврската за плаќање на данок на наследство или на данок на подароци настапува во моментот на отуѓувањето на тој предмет. Ако наследникот или примателот на подарок отуѓи само дел од наследениот или на подарок примениот предмет од чл. 5 до 7 на овој закон, обврската за плаќање на данок на наследство или на данок на подароци настапува во моментот на отуѓувањето, и тоа само во поглед на отуѓениот дел;

2. ако даночниот обврзник и пред примањето на наследство или подароците имал во посед зграда или дел од зграда, и ако зградата (делот од зградата) што ја имал порано ја отуѓи пред да ја отуѓи наследената или на подарок примената зграда (делот од зграда), обврската за плаќање на данок на наследство или на данок на подароци настапува во моментот на отуѓувањето на зградата (делот од зградата) што ја имал порано;

3. ако наследство или подарокот што се состои од предметите од чл. 5 до 7 на овој закон е оптоварен со правото на плодоползување, а наследникот или примателот на подарок го отуѓи наслед-

ството или подарокот пред да престане плодоползувањето, обврската за плаќање на данокот на наследство или на данокот на подароци настапува во моментот на отуѓувањето на имотот оптоварен со плодоползување, ако порано не настапила во смисла на претходните точки од овој член.

Ако наследникот или примателот на подарок умре пред да престане правото на плодоползување, неговите наследници плаќаат данок на наследство кога за нив ќе настапи обврската за плаќање на данок во смисла на претходните одредби и тоа според нормата што му одговара на степенот на роднинството меѓу нив и нивниот оставител;

4. ако наследство или подарокот на други предмети, освен предметите од чл. 5 до 7 на овој закон, е оптоварен со правото на плодоползување, обврската за плаќање на данок од страна на наследникот или примателот на подарок настапува со денот на престанокот на плодоползувањето.

Ако наследникот или примателот на подарок отуѓи такво наследство или подарок пред да престане плодоползувањето, обврската за плаќање на данок на наследство или на данок на подароци настапува во моментот на отуѓувањето на имотот оптоварен со плодоползување.

Ако наследникот или примателот на подарок ќе умре пред да престане плодоползувањето, неговите наследници плаќаат данок на наследство откако ќе престане плодоползувањето односно во моментот на отуѓувањето, и тоа според нормата што одговара на степенот на роднинството меѓу нив и нивниот оставител;

5. во сите други случаи обврската за плаќање на данок на наследство и на данок на подароци настапува во моментот на настапувањето на даночната обврска: кога на наследникот му е предадено судското решение за врачување на наследство, односно кога примателот на подарок го примил подарокот.

Одредбите од овој закон што се однесуваат за времето на настапувањето на обврската за плаќање на данок на наследство и данок на подароци од страна на државјанин на Федеративна Народна Република Југославија и на југословенски приватни правни лица на предметите од чл. 5 до 7 на овој закон важат и за странските државјани и за странските правни лица без оглед дали постои взаемност меѓу Федеративна Народна Република Југославија и странската држава.

IV. Даночна основа

Член 16

Данокот на наследство и данокот на подароци се плаќаат спрема чистата вредност на наследениот или на подарок примениот имот во моментот на настапувањето на обврската за плаќање на данокот и спрема степенот на роднинството меѓу оставителот и наследникот односно меѓу дарителот и примателот на подарок.

Како чиста вредност на наследениот односно на подарок примениот имот се смета неговата прометна вредност по одбивањето на долговите, оптоварувањата и трошоците што е должен наследникот или примателот на подарок да ги измири од наследениот односно на подарок примениот имот за кој плаќа данок.

Ако наследство или подарокот се состои и од имот на кој не се плаќа данок, од прометната вредност на наследениот или на подарок примениот имот што подлежи на данок се одбива сразмерниот дел на вкупните долгови, оптоварувања и трошоци што паѓа на тој имот.

Член 17

Ако во времето од примањето на наследство или подароците до настапувањето на обврската за плаќање на данокот на предметите од чл. 5 до 7 на овој закон или на предметите оптоварени со плодоползување (точ. 4 на чл. 15 од законот) даночниот обврзник вршел издатоци заради одржување или наопакување вредноста на тие предмети

и ако тие издатоци се поголеми од приходите што ги реализираат за тоа време од тие предмети, разликите на издатоците ќе му се признаат како одбиток од прометната вредност при облогот со данок.

Член 18

Ако предмет на данок на наследства или на данок на подароци е зграда или дел од зграда, републичкиот секретар за работи на стопанството може да определи даночната основа да не може да биде помала од износот што се добива со множење на годишниот приход од зградата или делот од зградата со определен коефициент.

Член 19

Вредноста на сите подароци примени во текот на една календарска година од еден дарител чини една даночна основа.

Член 20

Даночната основа за облог со данок на наследства и со данок на подароци се заокружува на тој начин што износите до 500 динари се бришат, а износите над 500 динари се сметаат како 1.000 динари.

V. Даночни норми и облог со данок

Член 21

Данок на наследства и данок на подароци плаќаат, и тоа:

на вредноста на наследства или подароците во динари	потоците и претплате, обрчкот другар, браќата и сестрите	потоци на браќата и сестрите во I степен	стракото, вуйкото, тетката и вивните потоци во I степен во-томците на браќата и сестрите во II степен	сите други
до	плаќаат	данок	по нормата	од %
100.000	1	1,5	3	5
200.000	1	2	4	6
300.000	2	3	5	7
400.000	3	4	6	8
500.000	4	5	7	9
600.000	5	6	8	10
700.000	6	7	9	11
800.000	7	8	10	12
900.000	8	9	11	13
1.000.000	9	10	12	14
1.100.000	10	11	13	15,5
1.200.000	11	12	14	17
1.300.000	12	13	15,5	18,5
1.400.000	13	14	17	20
1.500.000	14	15,5	18,5	21,5
1.600.000	15	17	20	23
1.700.000	16	18,5	21,5	24,5
1.800.000	17,5	20	23	26
1.900.000	18,5	21,5	24,5	27,5
2.000.000	20	23	26	29
преку 2.000.000	21,5	24,5	27,5	30

Член 22

Данокот според соодветната даночна норма не може да биде поголем од данокот според најблиската пониска даночна норма на неа соодветна највисока даночна основа, наголемен со разликата на даночната основа поради која би требало да се примени повисоката даночна норма.

Член 23

Ако вредноста на отуѓената зграда (делот од зграда) што ја имал даночниот обврзник пред умирањето на наследството или подарокот е помала од обложениот данок на наследства или данок на подароци што би бил обложен на наследената или на подарок примената зграда (делот од зграда), обврзникот ќе се задолжи со данок во висина на вредноста на отуѓената зграда (делот од зграда). Во тој случај ќе се смета дека даночниот обврзник е за-

должен со данок на оној дел од наследената или на подарок примената зграда (дел од зграда) што му одговара на односот на задолжениот данок спрема вкупниот соодветен данок. Подоцна, кога повторно настапи обврска за плаќање на данок, ќе се утврди вредноста на наследствата или на подароците и во тој момент ќе се обложи со данокот оној дел што порано не бил оданочуван.

Член 24

Ако наследениот или на подарок примениот имот на кој е извршен облогот со данок се наоѓа на подрачјето на повеќе околии, обложениот данок на наследства и данок на подароци се делат меѓу тие околии сразмерно со вредноста на деловите на имотот што се наоѓаат на нивните подрачја.

Решение за делбата на данокот според претходниот став донесува финансискиот орган на народниот одбор на околицата што го извршил облогот со данок.

Член 25

Наследникот или примателот на подарок кој во пропишаниот срок не ќе поднесе пријава за облог со данок на наследства или со данок на подароци ќе плати на име наголемен данок 3% од редовниот данок.

Наследникот или примателот на подарок што не ќе поднесе пријава за облог со данок на наследства или со данок на подароци ниту во срок од 10 дена по писмената покана од финансискиот орган ќе плати на име наголемен данок 6% од редовниот данок.

VI. Преодни и завршни одредби

Член 26

Во поглед на наследствата и подароците за кои врз основа на поранешните прописи настапила даночна обврска а облогот со данок не е правосилно извршен до влегувањето во сила на овој закон, облогот со данок ќе се изврши според одредбите од овој закон кога ќе настапи обврската за плаќање на данокот.

Член 27

Ако според одредбите од овој закон не постои даночна обврска за данок на наследства или за данок на подароци на имот на кој според поранешните прописи правосилно е извршен облог со данок, но кој целосно или деломично не е платен до денот на објавувањето на овој закон, износот на долгуваниот данок во целост ќе се отпише.

Ако според одредбите од овој закон постои даночна обврска за данок на наследства или за данок на подароци само на дел од имотот на кој според поранешните прописи правосилно е извршен облог со данок што не е платен во целост или деломично до денот на објавувањето на овој закон, ќе се отпише оној дел од долгуваниот данок кој сразмерно му одговара на делот од имотот на кој според одредбите од овој закон не се плаќа данок.

Член 28

Поблиски прописи за извршување на овој закон ќе донесе Сојузниот извршен совет.

Член 29

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Уредбата за данокот на наследства и подароци од 18 март 1947 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/47) со сите измени и дополненија, што се спротивни на одредбите од овој закон, одредбите за данокот на наследства и подароци од Основниот закон за општествениот придонес и даноците, како и другите прописи што се спротивни со одредбите од овој закон.

Член 30

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

192.

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОБРАБОТУВАЊЕ НА НАПУШТЕНО ЗЕМЈИШТЕ**

Врз основа на чл. 71 точ. 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за обработување на напуштеното земјиште, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 23 април 1955 година и на седницата на Соборот на производителите од 23 април 1955 година.

ПР бр. 13

23 април 1955 година
БелградПретседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Маша Пијаде, с. р.**ЗАКОН****ЗА ОБРАБОТУВАЊЕ НА НАПУШТЕНОТО ЗЕМЈИШТЕ****Член 1**

Обработивото земјиште на сопственик што се иселил или постојано се наоѓа во странство, како и на сопственик чиешто живеалиште не е познато, може да се даде на користење на селско-стопанска организација или на одделно лице, ако останало необработено во текот на една година и не започнало да се обработува ниту во другата следна година.

Член 2

Земјиштето се дава на користење за време од една до три години.

Земјиштето се дава на користење со надоместок кој се внесува во фондот за унапредување на селското стопанство на народниот одбор на околицата, градот или градската општина со одделни права, на чиешто подрачје се наоѓа тоа земјиште.

Земјиштето може да се даде на користење и без надоместок, ако приходот од земјиштето е несразмерно низок спрема работата, инвестициите и другите трошци што треба корисникот да ги вложи во земјиштето.

Член 3

Решението за давање на земјиштето на користење го донесува народниот одбор на околицата, градот или градската општина со одделни права, на чиешто подрачје се наоѓа тоа земјиште.

Решението содржи ознака на земјиштето, име на неговиот сопственик, времето за кое се дава земјиштето на користење и одредба дали за користењето се плаќа надоместок.

Ако сопственикот на земјиштето се наоѓа во странство или живеалиштето му е непознато, а си определил полномошник за управување со земјиштето, пред да го донесе решението народниот одбор ќе го сослуша полномошникот, а ако таквиот сопственик нема полномошник, со решението за давање на земјиштето на користење ќе му се постави старател.

Член 4

Врз основа на решението за давање на земјиштето на користење народниот одбор склучува договор со селско-стопанската организација или со одделно лице кому што се дава земјиштето на користење.

Со договорот се определува времето за кое се дава земјиштето на користење, како и другите услови за користење на земјиштето.

Член 5

Ако сопственикот на земјиштето или неговиот полномошник бара од народниот одбор земјиштето

што е дадено на користење да му се врати заради обработка, народниот одбор ќе му го врати земјиштето по истекот на времето за кое е дадено на користење.

Ако земјиштето е дадено на користење за две или три години, народниот одбор може на сопственикот на земјиштето или на неговиот полномошник, по негово барање, да му го врати земјиштето заради обработка и по истекот на првата односно втората година.

Во случајот од претходниот став сопственикот на земјиштето е должен да му го надомести на оној кому што земјиштето му било дадено на користење сразмерниот дел од вредноста на инвестициите вложени во земјиштето, со оглед на двегодишното или тригодишното траење на користењето.

На сопственикот или на неговиот полномошник не може да му се врати земјиштето според одредбите од свој член пред да ги обрал корисникот плодвите од земјиштето.

Член 6

Решението од членовите 3 и 5 на овој закон го донесува началникот на секретаријатот за работи на стопанството на народниот одбор.

Решението мора да биде образложено и му се доставува на полномошникот односно на старателот на сопственикот на земјиштето, а решението од чл. 5 и на корисникот на земјиштето.

Против решението може да се изјави жалба до републичкиот секретаријат за работи на стопанството во рок од 15 дена по приемот на решението.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

193.

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ СО ЗЕМЈИШТА И ЗГРАДИ**

Врз основа на чл. 71 точ. 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Законот за дополнување на Законот за прометот со земјишта и згради, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 23 април 1955 година и на седницата на Соборот на производителите од 23 април 1955 година.

ПР бр. 12

23 април 1955 година
БелградПретседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Маша Пијаде, с. р.**ЗАКОН****ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ СО ЗЕМЈИШТА И ЗГРАДИ****Член 1**

По чл. 47 се додава нов член 47а кој гласи:

„Народниот одбор на околицата може во согласност со Сојузниот извршен совет да даде со надоместок или без надоместок на странско дипломатско и конзуларно претставништво, како и на организација и на специјализирана агенција на Организацијата на Обединетите нации, на трајно користење градежно земјиште во општествена сопственост заради подигање зграда за службени потреби.

Зградите подигнати на земјиште што е дадено на користење според одредбата од претходниот став не влегуваат во општествената сопственост на ФНРЈ.“

Член 2

По членот 66 се додава нов член 66а кој гласи:
„Член 66а

Во поглед на земјиште и зграда во сопственост на лице што подало барање за отпуст од државјанството на ФНРЈ, а кое сака земјиштето или зградата да ја продаде, ќе се применат следниве одредби:

1) Сопственикот на земјиште или зграда е должен, пред да склучи со трето лице договор за продажба, да му го понади земјиштето или зградата на продажба на народниот одбор на општината или градот на чиешто подрачје се наоѓа земјиштето или зградата.

Во својата понада сопственикот е должен да ја наведе цената по која земјиштето или зградата ја понадува на продажба.

2) Ако народниот одбор во рок од еден месец од денот кога му е понадата сторена не ќе го извести сопственикот дека е готов да го склучи договорот, сопственикот може земјиштето или зградата да ја продаде на трето лице.

3) Сопственикот што склучил договор за продажба на земјиште или зграда со трето лице должен е тој договор да му го поднесе на увид на народниот одбор кој има право во рок од еден месец од денот кога му е договорот поднесен да го купи истото земјиште или зградата по истата цена.

Ако во случајот од претходниот став народниот одбор го купи земјиштето или зградата, договорот што го склучил сопственикот со трето лице ја губи својата важност.

4) Не може да се бара пренесување на сопственост врз основа на договор со кој сопственик продава земјиште или зграда, а склучениот договор не му го поднесол на народниот одбор на увид.

5) Договорот од претходната точка може да се поништи во рок од една година од денот кога народниот одбор или јавниот правобранител разбрал за неговото склучување, а најдоцна во рок од една година кога врз основа на договорот е побарано пренесување на сопственоста, без оглед дали третото лице знаело дека сопственикот не му го поднесол договорот на увид на народниот одбор.

Со ништењето на договорот мора да се бара предавање на земјиштето или зградата на народниот одбор по цената што е утврдена во договорот.

Тужбата за ништење на договорот ја поднесува околинскиот или градскиот јавен правобранител, јавниот правобранител на автономната единица, републичкиот или сојузниот јавен правобранител од името на општината или градот на кои според свој закон им припаѓа правото за предимствено купување.

6) Ако судот на кој врз основа на договорот му е поднесено барање за пренесување на сопственоста посомнева дека продавачот не му го поднесол на народниот одбор договорот на увид а бил должен да го стори тоа, судот може да бара од купувачот да поднесе потврда од народниот одбор на општината или градот дека продавачот не побарал отпуст од државјанството на ФНРЈ, или дека договорот му го поднесол на народниот одбор на увид.

Ако купувачот од кого судот ја побарал потврдата во смисла на претходниот став таа потврда не ќе ја поднесе во рокот што му го оставил судот за тоа, судот нема да го изврши бараното пренесување на сопственоста, а за барањето за пренесување ќе го извести народниот одбор на општината или градот.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

194.

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ОПШТИНСКИОТ ЛОКАЛЕН ДАНОК И ЗА МЕСНИОТ САМОПРИДОНЕС

Врз основа на чл. 71 точ. 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Основниот закон за општинскиот локален данок и за месниот самопридонес, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 23 април 1955 година и на седницата на Соборот на производителите од 23 април 1955 година.

ПР бр. 14

25 април 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,

Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател

на Сојузната народна скупштина,

Моша Пијаде, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ОПШТИНСКИОТ ЛОКАЛЕН ДАНОК И ЗА МЕСНИОТ САМОПРИДОНЕС

Член 1

Општински локален данок можат да воведуваат општините, градските општини со одделни права и градовите со цел да се присоберат средства за задоволување на комунални, стопански, здравствени, социјални, културни, просветни и други потреби, кои се распоредуваат со буџетот и со поодделни фондови.

Општините на подрачјето на градовите поделени на општини можат да воведуваат општински локален данок само ако не го воведат градот во чиј состав се наоѓа општината.

Член 2

Општинскиот локален данок се обложува и наплатува само во пари.

Како основа за пресметување на општинскиот локален данок служи данокот на доход според прописите за данокот на доход, освен данокот на приходите од дополнителен работен однос и од хоноарна работа.

Општинскиот локален данок не може да се воведува на приходите од работен однос и на приходите од авторски права.

Сојузниот извршен совет може да го определи максималниот износ во процент од основата на данокот на доход до кој даночниот обврзник, покрај данокот на доход, може да се задолжи со општинскиот локален данок.

Член 3

Местен самопридонес можат да воведуваат општините, градските општини со одделни права, градовите, нивните општини со цел на изградба на комунални, стопански, здравствени, социјални, културни и други објекти.

Местен самопридонес можат да воведуваат и поодделни краишта на градовите, општините, улиците или групи улици, селата и заселците.

Местен самопридонес може да се воведува само врз основа на заклучоци од соборот на избирачите.

Ако месниот самопридонес се воведува за потребите на општината мора да се прибави согласност од народниот одбор на околицата, а кога месниот самопридонес се воведува за потребите на поодделни краишта на градот односно на поодделни краишта на општините, мора да се прибави согласност од народниот одбор на градот односно на општината.

Член 4

Местен самопридонес може да се воведува во работа, материјали, давања на употреба запрега,

превозни и други средства на трудот, а обврската може да се изврши и со давање на соодветен износ во пари.

По исклучок можат да воведуваат местен самопридонес во пари поодделни краишта на градовите, општините, улиците или групи улици, села и за-селци. Самопридонесот во пари не може да изнесува повеќе од 3% од вкупните приходи на обврзникот на месниот самопридонес, сметајќи ги тука и приходите од работен однос, од авторски права и другите приходи на обврзникот на месниот самопридонес и на самото домаќинство.

Паричните средства добиени од месниот самопридонес можат да се употребаат исклучиво за целите за кои е воведен.

Член 5

Со општински локален данок и со местен самопридонес не можат да се задолжат лицата или установите што се со меѓународни конвенции или по согласен реципроцитет меѓу Федеративна Народна Република Југославија и странската држава изземени од оданочувањето, и тоа во границите на примената на тој реципроцитет или на договорените повластици.

Ослободувањата според претходниот став важат за мисиите на странските држави и за нивниот персонал како и за меѓународните организации.

Член 6

Општинскиот локален данок и месниот самопридонес за 1955 година можат да се воведуваат само за времето од првиот ден на следниот месец по објавувањето на овој закон во изнеси кои сразмерно му одговараат на тоа време.

Член 7

Со закон на народната република ќе се донесат, поблиски прописи за општинскиот локален данок и за месниот самопридонес.

Ако месниот самопридонес за 1955 година е воведен според поранешните прописи пред влегувањето во сила на овој закон, мора да се согласи со одредбите од овој закон и со републичките прописи во рокот што ќе биде определен со републичкиот закон.

Со републички закон може да се определи месниот самопридонес што е воведен пред влегувањето во сила на овој закон целосно да останува во сила без согласување со одредбите од овој закон и со републичките прописи што ќе бидат донесени врз основа на овој закон.

Член 8

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите за месниот самопридонес што се содржани во Основниот закон за општествениот придонес и за даноците и одредбите од другите прописи што им се спротивни на одредбите од овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила првиот ден на следниот месец по објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

195.

Врз основа на чл. 69 ст. 1 од Уставниот закон, а во врска со чл. 2 точ. 1 од својот Правилник за работа, Комисијата за толкување на законите на Сојузната народна скупштина дава

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТОЛКУВАЊЕ

НА ЧЛ. 12 ВО ВРСКА СО ЧЛ. 3 ОД ЗАКОНОТ ЗА ПРОГЛУСАВАЊЕ НА ИСЧЕЗНАТИЕ ЛИЦА ЗА УМРЕНИ И ЗА ДОКАЖУВАЊЕ НА СМРТТА

Со членот 53 од Законот за државните матични книги е пропишано дека запишувањето на смртта на лицата што во текот на војната го загубиле животот во масовни уништувања, концентрациони логори, затвори или под слични услови ќе се изврши во матичните книги врз основа на решение од околинскиот народен одбор со кое се потврдува дека

односното лице го загубило животот и се определува запишувањето на неговата смрт во матичните книги. Меѓутоа, во членот 12 од законот за прогласување на исчезнатите лица за умрени и за докажување на смртта е определено во постапката за докажување на смртта согласно да се применуваат одредбите од чл. 2 до 6 на тој закон, од што произлегува дека согласно членот 3 од истиот закон за донесување на решението за утврдување на смртта на определено лице е надлежен околинскиот суд на неговото последно живеалиште односно последното престојувалиште во Федеративна Народна Република Југославија.

Одредбите од чл. 11 и 12 на Законот за прогласување на исчезнатите лица за умрени и за докажување на смртта се однесуваат за докажувањето на смртта на сите лица, та и за оние што го загубиле животот под условите наведени во членот 53 од Законот за државните матични книги. Со оглед на тоа, со влегувањето во сила на Законот за прогласување на исчезнатите лица за умрени и за докажување на смртта престанале да важат одредбите од чл. 53 на Законот за државните матични книги, така што за утврдување на смртта на лицата што го загубиле животот под условите цитирани во тој член да е надлежен околинскиот суд, а не народниот одбор на околинјата.

СНС (А) 33

21 април 1955 година

Белград

Комисија за толкување на законите
на Сојузната народна скупштина

Секретар,
Гојко Гарчевиќ, с. р.

Претседател,
др Заим Шарац, с. р.

196.

Врз основа на чл. 69 ст. 1 од Уставниот закон, а во врска со чл. 2 точ. 1 од Правилникот за работа на Комисијата за толкување на законите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/53), Комисијата за толкување на законите на Сојузната Народна Скупштина дава

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТОЛКУВАЊЕ

НА ЧЛЕНОТ 22 СТ. 1 ОД ЗАКОНОТ ЗА ИНСПЕКЦИЈАТА НА ТРУДОТ И ЧЛЕНОТ 13 СТАВ 4 ОД ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА САНИТАРНАТА ИНСПЕКЦИЈА

Според членот 22 ст. 1 од Законот за инспекцијата на трудот и членот 13 ст. 4 од Основниот закон за санитарната инспекција, по жалбите против првостепените решенија на републичките инспекции на трудот и санитарните инспекции решавале соодветните сојузни инспекции кои до донесувањето на Уставниот закон се наоѓале во состав на бившиот совет за народно здравје и социјална политика. Меѓутоа според чл. 6 ст. 2 од Законот за спроведување на Уставниот закон тој совет е укинат, та со самото тоа престанале да постојат и Сојузната инспекција на трудот и Сојузната санитарна инспекција.

Кинисувајќи од тоа дека со укинувањето на тие сојузни инспекции се одело за тоа работите на управната постапка кои со наведените закони им биле дадени во надлежност на тие инспекции да се пренесат во надлежност на републичките органи, за решавање по жалбите против решенијата што во прв степен ги донесуваат републичката инспекција на трудот и санитарната инспекција надлежен е оној републички орган во чија надлежност, со оглед на организационата положба на тие инспекции според соодветните републички прописи, би спаѓало решавањето по жалбите против нивните решенија.

СНС (А) 23

21 април 1955 година

Белград

Комисија за толкување на законите
на Сојузната народна скупштина

Секретар,
Гојко Гарчевиќ, с. р.

Претседател,
др Заим Шарац, с. р.

197.

Врз основа на чл. 12 точ. 4 од Законот за спроведување на Уставниот закон, во врска со чл. 38 од Основниот закон за експропријација („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 28/47) Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА ЗА НАДОМЕСТОК ЗА ЕКСПРОПРИРАНИТЕ НЕПОДВИЖНОСТИ

Член 1

На сопственикот чијашто неподвижност е експроприрана според Основниот закон за експропријацијата му припаѓа надоместок во висина на средната цена на експроприраното земјиште односно во висина на средната циркуларна вредност на експроприраната зграда, која се утврдува според одредбите од оваа уредба.

Член 2

Надоместокот за експроприраното земјиште се утврдува врз основа на тарифата што важи на денот на проценката.

Тарифата на надоместокот за експроприраното земјиште се донесува во месецот декември секоја година за следната година, врз основа на средната цена на земјиштето што е постигната во слободниот промет на земјиштата во текот на годината што истечува.

Со тарифата се утврдува надоместокот во висина на средната цена на земјиштето по еден хектар и одделно по поодделни култури и класи на земјишта.

Член 3

Тарифата на надоместокот за експроприраното земјиште ја донесува републичкиот извршен совет во согласност со Сојузниот извршен совет.

Републичкиот извршен совет тарифата на надоместокот за експроприраното земјиште може да ја донесува и по околии, групи околии или реони и краишта, по предлог од народните одбори на околиците.

Член 4

За експроприраното земјиште под индустриски култури, градини, рибњаци, за оризови полиња, топли леи, како и за другите објекти во кои се вложени инвестиции, надоместокот се определува во висина на надоместокот според тарифата за нивите и се додава вредноста на средствата што се одделно вложени заради користење на земјиштето за тие цели, а кои не се амортизирани до денот на експропријацијата.

Вредноста на средствата од претходниот став се утврдува според цената на денот на проценката.

Член 5

Надоместокот за експроприраните лозја, овошни градини и маслинкарници што даваат плодови се движи во висина на надоместокот според тарифата за најблиското обработливо земјиште (нива) и се додава вредноста на средниот годишен чист принос, по правило, за онолку години колку што е потребно за подигање ново лозје, овошна градина или маслинкарник до нивниот почеток на донесување плодови, водејќи сметка за староста и плодноста на експроприраните лозја, овошни градини или маслинкарници.

Наместо надоместокот од претходниот став, за лозјата, овошните градини и маслинкарниците што даваат плодови, ќе се определи надоместокот од членот 4 на оваа уредба, ако надоместокот за инвестиции пресметан според чл. 4 на оваа уредба би бил поголем од вредноста на приносот што се пресметува според претходниот став.

Надоместокот за експроприраните млади лозја, овошни градини и маслинкарници кои не даваат плодови се определува според чл. 4 од оваа уредба.

Според одредбите од претходните ставови ќе се определува надоместокот за поодделни стебла на овошци што се наоѓаат на експроприраното земјиште.

За експроприраните лозја со хибридна маса надоместокот се определува само во висина на надоместокот според тарифата за најблиското обработливо земјиште (нива).

Член 6

Надоместокот за експроприраните расадници се утврдува во висина на надоместокот според тарифата за нивите и му се додава вредноста на садниците (расадите) кои не ги искористил сопственикот на расадникот до денот на експропријацијата и кои не сака да ги искористи по тој ден, а во срокот што му е определен за тоа од страна на експропријационата комисија.

Член 7

За експроприраното земјиште со шума надоместокот се определува во висина на надоместокот според тарифата за најблиското пасиште.

Ако шумата е подигната на обработливо земјиште (на нива), надоместокот се определува во висина на надоместокот според тарифата за најблиската нива.

Сопственикот чиешто земјиште со шума е експроприрано има право да ја симне и однесе дрвната маса од експроприраното земјиште во срокот што ќе му го определи за тоа експропријационата комисија. Ако тој во определените срок не ќе ја однесе дрвната маса, надоместокот за неа ќе му се даде во висина на вредноста на дрвната маса според цените на дрвото на пењушка.

Ако експроприраното земјиште со шума што е вештачки подигната, а која не дозрела за експлоатација, на сопственикот, покрај надоместокот за земјиштето и покрај дрвната маса, му припаѓа и право на надоместокот за сторените трошоци за подигање на шумата, ако тие трошоци не се измирани со поранешното искористување на шумата и со вредноста на добивената дрвна маса во моментот на експропријацијата.

За сечењето и однесувањето на дрвната маса од експроприраното земјиште сопственикот плаќа такса во износот во кој се плаќа таксата за сечење дрва во сопствена шума.

Член 8

Ако на сопственикот на шумата му се нареди од определена површина на земјиштето да ја симне шумата (заради осигурување од пожар поради железничкиот сообраќај, заради прегледност на железопатна линија или пат и сл.), ќе се постави согласност одредбите од претходниот член.

Член 9

На сопственикот чиешто земјиште е експроприрано ќе му се дозволи од експроприраното земјиште да го симне посевој и да ги собере плодовите, ако стасале за жетва или берање. Ако косевите или плодовите не стасале за жетва односно берање, на сопственикот ќе му се даде надоместок во висина на текуштата вредност на средниот годишен бруто принос од минатите пет години.

Член 10

Надоместокот за експроприрани згради, за земјиште под згради и за дворови до зградите до 500 м² се движи во оној износ за кој сопственикот на зградата и земјиштето може на денот на проценката да купи таков имот во оној крај на градот или населбата во која се наоѓа експроприраната зграда и земјиште.

За дел од дворот над 500 квадратни метра надоместокот се определува во висина на надоместокот за градежни парцели.

Член 11

Сопственикот чијашто зграда е експроприрана има право во рокот што ќе му го определи експропријационата комисија да го однесе материјалот од урнатата зграда, со тоа утврдениот надоместок за експроприраната зграда да му се намали за износот на вредноста на материјалот.

Вредноста на материјалот добивен од урнатата зграда се утврдува со споредба помеѓу сопственикот и правното лице за чиешто употреба е извршена експропријацијата.

Ако спогодбата од претходниот став не ќе биде постигната, сопственикот може да бара од експропријационата комисија да ја утврди таа вредноста на материјалот што се добива со уривањето на зградата. Вредноста што ја утврдила експропријационата комисија задолжителна е за корисникот на експропријацијата. Ако сопственикот на експроприраната зграда не ја прифати таа проценка, нема право да го однесе материјалот од урнатата зграда.

Член 12

Надоместокот за експроприраниот имот паѓа на товар на она правно лице (политичко-територијална единица, стопанска или општествена организација, здружение, орган или установа) за чиешто потреби е извршена експропријацијата.

Член 13

Надоместокот за експроприраната недвижност се дава во готови пари само ако поради загубата на приходите од експроприраната недвижност е битно намалена можноста за издршка на сопственикот на таа недвижност и на лицата што ги издржува тој.

Во случаите во кои надоместокот не се дава во готови пари, тој се дава во обврзници.

Место во готови пари или во обврзници, надоместокот за експроприрана недвижност ќе му се даде на сопственикот во друга недвижност, и тоа во земјиште од соодветна средна цена односно во зграда со соодветна средна циркуларна вредност, ако правното лице за чиешто потреби се врши експропријацијата има на управување таква недвижност и ако е согласно надоместокот да се определи во таа недвижност.

Член 14

Ако надоместокот за експроприрана недвижност се исплатува во готово, правното лице за чиешто потреби е извршена експропријацијата е должно во рок од 30 дена од денот на приемот на правосилното решение за експропријацијата да и издаде налог на банката кај која се водат неговите средства со кои самостојно располага или средства што му се одобрени за таа цел банката на товар на тие средства да изврши исплата на определен надоместок на бившиот сопственик на експроприраната недвижност.

Покрај налогот за исплата на определен надоместок за експроприрана недвижност, правното лице за чиешто потреби е извршена експропријацијата е должно на банката да и издаде налог на товар на средствата од претходниот став да му исплати на бившиот сопственик и интерес за времето од денот кога бившиот сопственик престанал да ја користи експроприраната недвижност та до денот на издавањето на налогот за исплата.

Интересот од претходниот став се смета според нормата од 6% годишно, ако налогот за исплата е издаден пред истечувањето на рокот од ст. 1 на овој член, а ако налогот е издаден по истечувањето на тој рок, интересот се смета според нормата од 6% годишно до истечувањето на рокот, а по тоа та до издавањето на налогот според нормата од 12% годишно.

Трошоците околу извршувањето на исплатата на надоместокот во готово за експроприраната недвижност паѓаат на товар на правното лице за чиешто потреби е извршена експропријацијата.

Член 15

Ако надоместокот за експроприраната недвижност се дава во обврзници, правното лице за чиешто потреби е извршена експропријацијата е должно во смисла на претходниот член да изврши уплата на определениот надоместок и на соодветниот износ на интересот на Главната централа на Народната банка на ФНРЈ во Белград за сметка на лицето од кого е извршена експропријацијата, како и да и поднесе правосилно решение за извршената експропријација.

Главната централа на Народната банка на ФНРЈ ќе му издаде на лицето од кого е извршена експропријацијата обврзници во висина на упла-

тата примена за негова сметка до износот во полни илјади динари, а разликата над последната полна илјада динари ќе му се исплати во готово.

Интересот по обврзниците за експроприраната недвижност го плаќа Народната банка на ФНРЈ. Обврзниците за експроприраната недвижност плативи се во динари и нивната исплата може да се изврши само во Југославија.

Член 16

Народната банка на ФНРЈ може во оправдани случаи да одобри правното лице за чиешто потреби е извршена експропријацијата да плаќа износ на надоместокот во рати со соодветен интерес.

Член 17

Ако на експроприраната недвижност постоеле товари во корист на други лица (хипотеки, плодopolзувања и други стварни права), уплатениот надоместок за експроприраната недвижност останува при Народната банка на ФНРЈ како судски депозит додека заинтересираните лица не ќе постигнат спогодба односно додека надлежниот суд не ќе расправи кој износ од надоместокот ќе му се исплати на сопственикот, а кој износ на корисниците на правата што ја товареле експроприраната недвижност.

Член 18

Ако средната цена на експроприраното земјиште односно средната циркуларна вредност на експроприраната зграда е поголема од средната цена на друго земјиште односно од средната циркуларна вредност од друга зграда што се дава како надоместок, на сопственикот на експроприраната недвижност му припаѓа право и на надоместок на разликата меѓу средната цена односно средната циркуларна вредност на тие недвижности.

Ако средната цена односно средната циркуларна вредност на експроприраната недвижност е помала од средната цена односно од средната циркуларна вредност на друга недвижност што се дава како надоместок, надоместокот ќе се даде во овој дел на оваа недвижност, кој според својата средна цена односно средната циркуларна вредност и одговара на експроприраната недвижност. Ако недвижноста што се дава како надоместок не може да се подели, сопственикот на експроприраната недвижност е должен да ја надомести разликата меѓу средната цена односно средната циркуларна вредност на примената и експроприраната недвижност.

Не може да се дава како надоместок недвижност чијашто средна цена односно средна циркуларна вредност е за повеќе од 20% поголема од средната цена односно средната циркуларна вредност на експроприраната недвижност.

Член 19

Според одредбите од оваа уредба ќе се утврди надоместокот за експроприраната недвижност во овие случаи во кои актот за експропријација е досесен по влегувањето во сила на оваа уредба.

Член 20

Републичките извршни совети ќе донесат тарифи на надоместокот за експроприрано земјиште во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на оваа уредба.

Тарифата на надоместокот за експроприраното земјиште што ќе биде донесена за 1955 година може да се применува и во 1956 година, ако републичкиот извршен совет не ќе определи поинаку.

Член 21

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престануваат да важат: Напатствието за постапка на експропријационите комисии при проценувањето и утврдувањето на надокнадата за експроприраниот имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/50), Второто напатствие за постапка на експропријационите комисии при проценувањето и утврдувањето на надокнадата за експроприраниот имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/51), Напатствието за дополнување на Напатствието за постапката на

експропријационите комисији при проценувањето и утврдувањето на надокнадата за експроприраниот имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/52), како и другите прописи што се во спротивност со одредбите од оваа уредба.

Член 22

Се овластува сојузниот државен секретар за работи на народното стопанство во согласност со сојузниот државен секретар за работи на општата управа и за буџет да донесува поблиски прописи за извршување на оваа уредба.

Член 23

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р.п. бр. 146

4 мај 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

198.

Врз основа на одделот II од Одлуката за потврда на уредбите на Сојузниот извршен совет и за натамошната работа на приготвување закони за стопанскиот систем („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/54) и чл. 115 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА РАСПОДЕЛБА НА ВКУПНИОТ ПРИХОД НА СТОПАНСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ШТО ПРОИЗВОДАТ ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ ПОТРЕБИ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА НАРОДНА АРМИЈА

Член 1

Расподелбата на вкупниот приход на стопанските претпријатија што производат за определени потреби на Југословенската народна армија се врши според одредбите од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации, доколку со оваа уредба не е поинаку предвидено.

Член 2

Како материјален трошок во смисла на чл. 18 точ. 4 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации се сметаат во претпријатијата што производат за определени потреби на Југословенската народна армија и премиите за колективни и лични осигурувања од последиците на несреќни случаи на лицата што работат во претпријатијата за производство на муниција, експлозив и барут, како и премиите за осигурување од последиците на несреќните случаи на опитните пилоти и опитните падобранци во претпријатијата за производство на авиони и падобранци.

Претпријатијата од претходниот став се должни со Државниот осигурителен завод да склучат колективни односно поединечни договори за осигурување од последиците на несреќните случаи на лицата што работат во претпријатијата за производство на муниција, експлозив и барут односно договори за осигурување од последиците на несреќните случаи на опитните пилоти и падобранци.

Државниот секретар за работи на народната одбрана може да определи во поодделни претпријатија за производство на муниција, експлозив и барут задолжително да се осигураат само лицата на работа во поодделни погони.

Државниот секретар за работи на народната одбрана ќе ги пропише најголемите износи до кои може да се договори осигурувањето од ст. 2 на овој член.

Член 3

Како плати во смисла на чл. 31 точ. б) од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации се сметаат и издатоците за пиротехнички додаток во стопанските претпријатија што производат експлозив, барути и муниција, а

во износите што ќе ги одобри Сојузниот извршен совет по предлог од Сојузната комисија за плати в стопанството.

Член 4

Како законски обврски од добивката во смисла на чл. 39 точ. 5 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации се сметаат во претпријатијата што производат за определени потреби на Југословенската народна армија и износите за исплата на ануитетите по долгорочните кредити за кои гаранција дал Сојузниот извршен совет како и по оние кредити што им се одобрени на овие претпријатија со Сојузниот општествен план.

Член 5

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1955 година.

Сојузен извршен совет

Р.п. бр. 147

4 мај 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

199.

Врз основа на чл. 93 од Уставниот закон и чл. 18 ст. 2 од Уредбата за организацијата и работењето на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/54), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ФОРМИРАЊЕ КОМИСИЈА ЗА ПЕНЗИОНИСАНИТЕ ВОЕНИ ЛИЦА

Член 1

Се формира Сојузна комисија за пензионисаните воени лица.

Член 2

Задачата на Сојузната комисија за пензионисаните воени лица е:

- 1) да ги разгледува проблемите во врска со запослувањето на пензионисаните воени лица и да му предлага на Сојузниот извршен совет да презема соодветни мерки по тие прашања;
- 2) да ги проучува прашањата во врска со положбата на пензионисаните воени лица во системот на работните и службеничките односи и со цел на правилно решавање на тие прашања да му предлага на Сојузниот извршен совет да донесува соодветни прописи.

Член 3

Претседателот и членовите на Сојузната комисија за пензионисаните воени лица ќе ги именува Сојузниот извршен совет со одделно решение.

Член 4

Сојузната комисија за пензионисаните воени лица има своја одделна претсметка на приходите и расходите во рамките на сојузниот буџет.

Претседателот на комисијата е наредбодавец за извршување на претсметката.

Член 5

Републичките извршни совети ќе формираат републички комисији за пензионисаните воени лица и ќе назначат претседатели и членови на овие комисији.

Претседателите на републичките комисији се членови на Сојузната комисија за пензионисаните воени лица според својата положба.

Задачата на републичките комисији за пензионисаните воени лица е:

- 1) да се грижат за тоа пензионисаните воени лица, кои со оглед на годините на возраста и здравствената состојба се способни за работа, да се запослуваат во јавни служби и во стопански организации на такви работни места каде квалификациите здобивени во Југословенската народна армија

ке можат најскоро да ги употребат и да ги дополнат спрема потребите на службата во граѓанството;

2) да и' поднесуваат на Сојузната комисија за пензионисаните воени лица предлози по прашањата во врска со запослувањето на пензионисаните воени лица и со нивното стручно усовршување.

Член 6

Народните одбори на околиците (градовите) на чиешто подрачје има лица за кои треба да се решаваат прашањата во смисла на чл. 5 ст. 2 точ. 1 од оваа уредба ќе формираат околински (градски) комисији за пензионисаните воени лица и ќе назначуваат претседатели и членови на тие комисији.

Задачата на овие комисији е:

1) непосредно да ги решаваат прашањата во врска со запослувањето и со стручното усовршување на пензионисаните воени лица во смисла на чл. 5 ст. 2 точ. 1 од оваа уредба;

2) да и' поднесуваат на републичката комисија за пензионисаните воени лица предлози и извештаи по прашањата во врска со запослувањето и стручното усовршување на пензионисаните воени лица.

Член 7

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р.п. бр. 145

4 мај 1955 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

200.

Врз основа на чл. 111 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/54), а во врска со чл. 84 од Уредбата за финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТУВАЊЕ ПРИДОНЕСОТ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕЗОНСКИТЕ СЕЛСКО-СТОПАНСКИ РАБОТНИЦИ

1. Заради пресметување и плаќање на придонесот за социјално осигурување според намалената норма за сезонските селско-стопански работници на работа при селско-стопански организации и селско-стопански установи во смисла на чл. 53 и 84 од Уредбата за финансирање на социјалното осигурување, околинскиот (градскиот) завод за социјално осигурување утврдува спогодбено со управниот одбор на селско-стопанската организација, односно со старешината на селско-стопанската установа и со синдикалната организација на селско-стопанските работници, кој дел од вкупниот годишен износ што се исплатува на име плати и други исплати што се сметаат како плати во смисла на чл. 31 и 33 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), отпаѓа на сезонските селско-стопански работници а кој дел на сите други осигуреници.

За постигнатата спогодба се составя записник во два примероци, од кои еден го задржува околинскиот (градскиот) завод за социјално осигурување, а вториот селско-стопанската организација односно селско-стопанската установа.

Ако не се постигне спогодба во смисла на ст. 1 од оваа точка, делот на вкупните исплати на име плати што отпаѓа на сезонските селско-стопански работници го утврдува арбитражен совет составен од двајца претставници на народниот одбор на околицата (градот) и еден претставник на околинскиот (месниот) синдикален совет.

2. Врз основа на спогодбено или арбитражно утврдената сразмера на платите за сезонските селско-стопански работници и за другите осигуреници, се врши пресметувањето и плаќањето на придонесот за социјално осигурување за целата календарска година.

3. Ако станат битни измени во видот и начинот на производството, селско-стопанската организација односно селско-стопанската установа или заводот за социјално осигурување може да бара ревизија на утврдената сразмера за идната година.

Ако барањето за ревизија не ќе биде поднесено најдоцна на три месеци пред да истече календарската година, постигнатата спогодба односно арбитражното решение ќе важи и во идната година.

Ако по барањето за ревизија не ќе дојде до спогодбено решение најдоцна на два месеци пред да истече календарската година, барањето му се изнесува на решение на арбитражниот совет од точ. 1 ст. 3 на оваа одлука, кој е должен да донесе решение најдоцна до крајот на текуштата година.

4. Спогодбеното односно арбитражното решение во смисла на оваа одлука го опфаќа и периодот од 1 јануари 1955 година до склучувањето на спогодбата односно до донесувањето на решението.

Придонесот пресметан и уплатен за периодот од горниот став ќе се смета како аконтација, а по склучувањето на спогодбата односно по донесувањето на арбитражното решение ќе се изврши пресметка и уплата на разликите или ќе се врати повеќе уплатениот придонес за тој период.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р.п. бр. 143

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,
Вељко Зековиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

201.

Врз основа на чл. 119 во врска со чл. 114 од Уредбата за распределбата на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/54), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА УСПЕХОТ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПО ОДДЕЛНИ ЕКОНОМСКИ ЕДИНИЦИ СО ПРИМЕНА НА МЕТОДОТ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ СПРЕМА ПОСТОЈАНИТЕ ЦЕНИ

1. Стопанските организации од областа на индустријата и рударството можат да вршат економско пресметување на успехот по одделни економски единици (погони) во рамките на стопанската организација со примена на методот за пресметување по постојаните цени.

2. Стопанската организација може да врши економско пресметување по економските единици со примена на методот од претходната точка ако пред тоа ги извршила сите организациони подготовки за премин кон таков метод за пресметување.

3. Решението за премин на економско пресметување со примена на методот за пресметување според постојаните цени за определена стопанска организација го донесува Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет, по предлог од народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) на чиешто подрачје се наоѓа седиштето на стопанската организација.

Народниот одбор на околицата (градот) е должен со предлогот од претходниот став да приложи техничко образложение на стопанската организација за премин на овој метод, како и потврда од стопан-

ската организација што се занимава со организација на претпријатието, дека се извршени сите организациони подготовки за таков премин.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 141

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

202.

Врз основа на главата XIV на Сојузниот општествен план за 1955 година, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИНТЕРЕСНАТА НОРМА НА КРАТКОРОЧНИТЕ КРЕДИТИ НА СЕЛСКО-СТОПАНСКИТЕ УСТАНОВИ СО САМОСТОЈНО ФИНАНСИРАЊЕ И НА СЕЛСКО-СТОПАНСКИТЕ АПОТЕКИ

1. Установите со самостојно финансирање од областа на селското стопанство и селско-стопанските аптеки плаќаат интерес на краткорочните кредити според нормата од 2% годишно и тоа од 1 јануари 1955 година.

2. Во поглед на интересната норма на кредитите од точ. 1 на оваа одлука престанува да важи Времената одлука за редовниот и затезниот интерес („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/54).

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 142

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

203.

Врз основа на чл. 79 ст. 1 точ. 6 и чл. 81 ст. 1 од Уставниот закон, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОБЛАСТУВАЊЕ ДИРЕКТОРОТ НА УПРАВАТА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО ДА ДОНЕСУВА ПРОПИСИ ОД ОБЛАСТА НА ЦИВИЛНОТО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

Се овластува директорот на Управата за цивилно воздухопловство да може да донесе правилник, во согласност со Сојузниот извршен совет, со кој ќе ја регулира регистрацијата на цивилните воздухоплови и издавањето уверенија за нивната пловидбеност, како и прописи за извидување на несреќните случаи во цивилното воздухопловство.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 140

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

204.

До донесувањето на законски прописи за начивот на засметувањето на дополнителните плати во основот за определување пензии, а врз основа на чл. 137 ст. 1 од Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии, во врска со чл. 11 од Законот за спроведување на Уставниот закон и чл. 73 од Уредбата за финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55), Сојузниот извршен совет донесува

ВРЕМЕНА ОДЛУКА

ЗА ОДДЕЛНИОТ ДОДАТОК НА ПЕНЗИИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТСКИТЕ ПРОФЕСОРИ

1. На универзитетските професори што ќе се здобијат или се здобиле со правото на полна старосна пензија во смисла на одредбите од чл. 55 точ. 1 и чл. 58 од Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии ќе им се исплатува со пензијата и одделен додаток во висина на дополнителната плата што ја примале непосредно пред пензионисањето.

Како универзитетски професори во смисла на горниот став се сметаат редовните професори и вонредните професори.

2. На универзитетските професори што се пензионисани пред установувањето на дополнителните плати на службениците на просветно-научната служба, а кои ги исполнуваат условите од точ. 1 на оваа одлука, ќе им се исплатува со пензијата одделен додаток во месечен паушален износ, и тоа:

на редовните професори — 10.000 динари
на вонредните професори — 8.000 „

3. Одделниот додаток од точ. 1 и 2 на оваа одлука не влегува во основата за определување фамилијарна пензија.

4. На универзитетските професори што ќе се здобијат со правото на пензија по влегувањето во сила на оваа одлука, ќе им се исплатува одделниот додаток од точ. 1 на оваа одлука според званичната должност, и тоа од денот кога пензијата ќе им биде ставена во тек.

На универзитетски професори што се здобиле со правото на пензија пред влегувањето во сила на оваа одлука, но истата не им е уште определена, ќе им се исплатува одделниот додаток од точ. 1 на оваа одлука според званичната должност, и тоа од првиот ден на идниот месец по влегувањето во сила на оваа одлука.

На универзитетските професори на кои пензијата им е определена и ставена во тек пред влегувањето во сила на оваа одлука, ќе им се исплатува одделниот додаток од точ. 1 односно точ. 2 на оваа одлука по нивно барање, и тоа од првиот ден на идниот месец по поднесувањето на барањето, но најрано од првиот ден на идниот месец по влегувањето во сила на оваа одлука.

5. Решенијата за определување на одделниот додаток во смисла на одредбите од оваа одлука ќе ги донесуваат и извршуваат заводите за социјално осигурување надлежни да донесуваат и извршуваат решенија за правото на пензија.

6. Одделниот додаток според одредбите од оваа одлука го исплатуваат заводите за социјално осигурување, со пресметката на товар на одделните средства што за таа цел ги осигурува Сојузниот извршен совет врз одделната сметка при Народната банка на ФНРЈ.

7. За извршување на оваа одлука ќе се грижи Сојузниот завод за социјално осигурување.

8. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 144

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

205.

Врз основа на чл. 79 точ. 7 од Уставниот закон и чл. 2 на Основната уредба за установите со самостојно финансирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/53), а со оглед на согласноста од Југословенската академија на науката и уметноста во Загреб и Словенската академија на науката и уметноста во Љубљана Институтот за физика „Руѓер Бошковиќ“ во Загреб односно Физикалниот институт „Јожеф Штефан“ во Љубљана да се издвои од составот на тие академии, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИНСТИТУТИТЕ „БОРИС КИДРИЧ“ ВО ВИНЧА, „РУЃЕР БОШКОВИЌ“ ВО ЗАГРЕБ И „ЈОЖЕФ ШТЕФАН“ ВО ЉУБЉАНА КАКО УСТАНОВИ СО САМОСТОЈНО ФИНАНСИРАЊЕ

1. Институтот за физика „Руѓер Бошковиќ“ во Загреб, кој досега беше во состав на Југословенската академија на науката и уметноста во Загреб и Физикалниот институт „Јожеф Штефан“ во Љубљана, кој досега беше во состав на Словенската академија на науката и уметноста во Љубљана, се издвојуваат од составот на тие академии и стануваат установи со самостојно финансирање.

Институтот за нуклеарни науки „Борис Кидрич“ во Винча продолжува да работи како установа со самостојно финансирање.

2. Задача на институтите од претходната точка е да вршат истражувања во областа на нуклеарните науки и нуклеарната енергија.

3. Имотот со кој институтите од точ. 1 на ова решение управуваат сега останува на нивното управување.

4. Со стручната работа на секој од институтите од точ. 1 од ова решение управува управен одбор чишто членови се именуваат и разрешуваат од страна на Сојузната комисија за нуклеарна енергија меѓу научните соработници на институтот и другите лица.

Бројот на членовите на управниот одбор и неговиот делокруг се определува со правилата на институтот.

5. Со административните работи на институтот раководи директор кого го назначува и разрешува Сојузната комисија за нуклеарна енергија.

Директорот спрема својата функција е член на управниот одбор.

6. Сојузната комисија за нуклеарна енергија може на секој од институтите од точ. 1 на ова решение да му стави во задача да изврши определени работи. Комисијата ја одобрува и програмата за работа на овие институти.

Надзор над работата на институтите, како и другите права што им припаѓаат на државните органи спрема установите ги врши Сојузната комисија за нуклеарна енергија.

7. Платите на службениците и работниците на секој од институтите од точ. 1 на ова решение се утврдуваат со правилникот што го донесува Сојузната комисија за нуклеарна енергија.

8. Внатрешната организација на секој институт се утврдува со правилата што ги донесува управниот одбор на институтот со потврда на Сојузната комисија за нуклеарна енергија.

9. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 138

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

206.

Врз основа на чл. 31 од Основниот закон за заштита на растенијата од болести и штетници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/54) Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ВРЕМЕНА ЗАБРАНА ЗА ОДГЛЕДУВАЊЕ НА ПАМУКОТ И НА ДРУГИТЕ БИЛКИ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПОДРАЧЈА

1. За да се спречи ширењето на памуковиот молец (*Pectinophora gossypiella* Saund) времено се забранува:

а) одгледувањето на памукот, на сите билки од фамилијата на слезовите и на индискиот коноп — на подрачјето на околиците Барска и Бокопоторска;

б) одгледувањето на бамји — на подрачјето на општината Улцињ.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 139

30 април 1955 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,

Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,

Едвард Кардељ, с. р.

207.

РЕШЕНИЕ

НА СОЈУЗНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ

Бидејќи Соборот на производителите на Сојузната народна скупштина со своето решение на седницата од 23 април 1955 година определи да се извршат дополнителни избори за народен пратеник на Соборот на производителите на Сојузната народна скупштина во групата на индустријата, трговијата и занаетчиството во Изборната околица Косовска Митровица во која пратеничкото место останало упразнето, Сојузната изборна комисија, врз основа на чл. 50, 51, 176 и 177 од Законот за правата и должностите, избирањето и отповикот на сојузните народни пратеници, донесе

Решение

Се распишуваат дополнителни избори за избирање народен пратеник на Соборот на производителите на Сојузната народна скупштина во групата на индустријата, трговијата и занаетчиството во Изборната околица Косовска Митровица.

Дополнителните избори ќе се одржат на 19 јуни 1955 година.

Околската изборна комисија надлежна за спроведување на изборите за народен пратеник на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина во Изборната околица звечанска со седиште во Косовска Митровица надлежна е за спроведување на дополнителните избори.

Бр. 19

28 април 1955 година

Белград

Сојузна изборна комисија

Секретар,

Др Дражен Сесардиќ, с. р.

Претседател,

Михаило Ѓорѓевиќ, с. р.

208.

РЕШЕНИЕ

НА СОЈУЗНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ

Бидејќи Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина со своето решение на седницата од 23 април 1955 година определи да се извршат дополнителни избори за народен пратеник на Сојузниот собор во Изборната околица Загреб — град IV во која пратеничкото место останало упразнето, Сојузната изборна комисија, врз основа на чл. 51, 176 и 177 од Законот за правата и должностите, избирањето и отповикот на сојузните народни пратеници, донесе

Решение

Се распишуваат дополнителни избори за избирање народен пратеник на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина во Изборната околица Загреб—град IV.

Дополнителните избори ќе се одржат на 19 јуни 1955 година.

Околиската изборна комисија за Изборната околица Загреб — град IV со седиште во Загреб надлежна е за спроведување на дополнителните избори.

Бр. 20

28 април 1955 година

Белград

Сојузна изборна комисија

Секретар,

Претседател,

Др Дражен Сесардиќ, с. р. Михаило Ѓорѓевиќ, с. р.

209.

РЕШЕНИЕ

НА СОЈУЗНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ

Бидејќи Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина со своето решение од 23 април 1955 година определи да се извршат дополнителни избори за народен пратеник на Сојузниот собор во Изборната околица панчевачка I во која пратеничкото место останало упразнето, Сојузната изборна комисија, врз основа на чл. 51, 176 и 177 од Законот за правата и должностите, избирањето и отповикот на сојузните народни пратеници, донесе

Решение

Се распишуваат дополнителни избори за избирање народен пратеник на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина во Изборната околица панчевачка I.

Дополнителните избори ќе се одржат на 19 јуни 1955 година.

Околиската изборна комисија за Изборната околица панчевачка I со седиште во Панчево надлежна е за спроведување на дополнителните избори.

Бр. 21

28 април 1955 година

Белград

Сојузна изборна комисија

Секретар,

Претседател,

Др Дражен Сесардиќ, с. р. Михаило Ѓорѓевиќ, с. р.

СОДРЖИНА:

Страна

190. Указ за прогласување на Законот за забрзување на процесната постапка пред редовните судови — — — — —	289
191. Указ за прогласување на Законот за данокот на наследства и за данокот на подароци — — — — —	291
192. Указ за прогласување на Законот за обработување на напуштено земјиште —	295
193. Указ за прогласување на Законот за дополнување на Законот за прометот со земјишта и згради — — — — —	295
194. Указ за прогласување на Основниот закон за општинскиот локален данок и за месниот самопридонес — — — — —	296
195. Задолжително толкување на чл. 12 во врска со чл. 8 од законот за прогласување на исчезнатите лица за умрени и за докажување на смртта — — — — —	297
196. Задолжително толкување на чл. 22 ст. 1 од Законот за инспекцијата на трудот и членот 13 став 4 од Основниот закон за санитарната инспекција — — — — —	297
197. Уредба за надоместок за експроприраните недвижности — — — — —	298
198. Уредба за распределба на вкупниот приход на стопанските претпријатија што производат за определени потреби на Југословенската народна армија — — — — —	300
199. Уредба за формирање Комисија за пензионисаните воени лица — — — — —	300.
200. Одлука за начинот на пресметување придонесот за социјално осигурување на сезонските селско-стопански работници —	301
201. Одлука за пресметување на успехот на стопанските организации по одделни економски единици со примена на методот за пресметување спрема постојаните цени	301
202. Одлука за интересната норма на краткорочните кредити на селско-стопанските установи со самостојно финансирање и на селско-стопанските аптеки — — — — —	302
203. Одлука за овластување директорот на Управата за цивилно воздухопловство да донесува прописи од областа на цивилното воздухопловство — — — — —	302
204. Времена одлука за одделниот додаток на пензиите на универзитетските професори	302
205. Решение за институтите „Борис Кидрич“ во Винча, „Руѓер Бошковиќ“ во Загреб и „Јожеф Штефан“ во Љубљана како установи со самостојно финансирање —	303
206. Решение за времена забрана за одгледување на памукот и на другите билки на определени подрачја — — — — —	303
207. Решение на Сојузната изборна комисија за распишување дополнителни избори —	303
208. Решение на Сојузната изборна комисија за распишување дополнителни избори —	304
209. Решение на Сојузната изборна комисија за распишување дополнителни избори	304